

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego RDS ds. rozwoju dialogu społecznego
z dnia 5 lutego 2020 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu RDS ds. rozwoju dialogu społecznego.

Uczestnicy posiedzenia: członkowie Zespołu ds. rozwoju dialogu społecznego RDS, pozostali zaproszeni goście i eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Wzmacnianie dialogu społecznego w Polsce – przeciwdziałanie naruszeniom prawa do zrzeszania się w związki zawodowe i ich działalności w zakładach pracy.
2. Informacja z realizacji zaleceń Grupy roboczej ds. europejskiego dialogu społecznego dotyczących włączenia RDS w Semestr Europejski.
3. Ustalenie planu prac Zespołu oraz harmonogramu spotkań w 2020 roku.
4. Sprawy różne.

Ad 1.

Pan Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu, NSZZ „Solidarność” przywitał członków Zespołu, Pana Stanisława Szweda – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Pana Michała Wójcika – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz wszystkich zaproszonych gości, w tym przedstawiciele firmy Castorama i Genpact. Następnie przeszedł do omówienia wszystkich punktów porządku obrad. Zaproponował by dyskusja w punkcie pierwszym dotyczyła konieczności zmian w obowiązującym prawie, podjęcia próby wypracowania wspólnego stanowiska Zespołu oraz omówienia w gronie przedstawiciele i pracowników firmy Castoramy i Genpact rozwiązań służących przeciwdziałaniu naruszeniom prawa do zrzeszania się w związki zawodowe w niektórych zakładach pracy. Dodał, że Pani

Ewa Kędzior, ekspert NSZZ „Solidarność” odniesie się do propozycji legislacyjnych wniesionych pod obrady w czasie trwania poprzedniej kadencji Sejmu.

Pani Ewa Kędzior, Ekspert NSZZ „Solidarność” przedstawiła propozycję rozwiązania prawnego rozpatrywanego za poprzedniej kadencji Sejmu. Propozycja ta stanowi uzupełnienie zmiany wprowadzonej do Kodeksu postępowania cywilnego od dnia 7 listopada 2019 roku i dotyczy możliwości ustalenia w wyroku przywracającym do pracy nakazu dalszego zatrudnienia do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia. Propozycja została zawarta w projekcie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Zmiana dotyczyłaby dodania do artykułu 755 KPC przepisu z indeksem 1, który regulowałby kwestię zabezpieczenia na początkowym etapie postępowania. Pozwoliłoby to poddać pod kontrolę sądu uprawdopodobnienie istnienia roszczenia. Byłaby to przesłanka do ustalenia zabezpieczenia w sytuacjach kiedy doszło do rażącego naruszenia przepisów przy rozwiązywaniu bądź wypowiedaniu stosunku pracy z osobą, której stosunek pracy podlega szczególnej ochronie. Rozwiązanie to umożliwiłoby ustanowienie zabezpieczenia na czas postępowania w pierwszej instancji do czasu wydania wyroku. Postępowanie zabezpieczające podlegałoby wszelkim pozostałym regułom postępowania cywilnego. Dzięki temu ochrona, która istnieje w przepisach materialnych zostałaby uzupełniona w przepisach procesowych.

Pan Minister Michał Wójcik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości powiedział, że ta kwestia była już przedmiotem prac Ministerstwa Sprawiedliwości. Następnie zwrócił się do Pana Pawła Mroczkowskiego, Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego o przedstawienie stanowiska resortu w tym zakresie.

Pan Paweł Mroczkowski, Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego poinformował, iż w toku prac legislacyjnych nad nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego z dnia 4 lipca 2019 roku były rozpatrywane dwie propozycje zmian. NSZZ „Solidarność” przedstawiło dwie propozycje. Jedna z nich została już uwzględniona poprzez zmianę artykułu 477 z indeksem 2. Natomiast druga z propozycji, z uwagi na konieczność dalszej analizy i zasięgnięcia opinii stowarzyszeń pracodawców, została oceniona negatywnie. Dodał, że przyjęcie formy proponowanego zabezpieczenia stanowiłoby daleko idącą ingerencję w stosunki prawne i faktyczne łączące pracownika i pracodawcę. Natomiast z punktu widzenia prawnego wprowadzenie takiej instytucji nie zaburzy istniejącego porządku prawnego w zakresie procedury cywilnej. Stwierdził, że Ministerstwo weźmie pod uwagę tę propozycję w toku dalszych prac legislacyjnych.

Janusz Tomczak, Kancelaria Raczkowski, przedstawiciel firmy Castorama odniósł się do wypowiedzi Pani Ewy Kędzior, Ekspert NSZZ „Solidarność”. Stwierdził, że regulacja zawarta w projekcie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary została zaprojektowana w celu ochrony sygnalisty. Dodał, że zabezpieczenie polegające na tym, że na czas procesu przywraca się pracownika do pracy jest de facto rozstrzygnięciem co do istoty sporu i nie jest dobrym rozwiązaniem w warunkach obecnego funkcjonowania sądów pracy.

Pani Ewa Kędzior, Ekspert NSZZ „Solidarność” powiedziała, że rzeczywiście rozwiązanie dotyczące zmian w Kodeksie postępowania cywilnego zostało zamieszczone w projekcie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych pod groźbą kary. Natomiast zakres przedmiotowy tego rozwiązania dotyczy osób, których stosunek pracy podlega szczególnej ochronie dlatego miałyby szersze zastosowanie. Dodała, że jeżeli prawo materialne nie zapewnia wymaganej przepisami prawa międzynarodowego ochrony to tej ochrony należy poszukiwać w przepisach procesowych.

Pan Kuba Sękowski, Departament legislacyjny prawa karnego, Ministerstwo Sprawiedliwości powiedział, że takie rozwiązanie faktycznie znalazło się w projekcie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Był to element próby systemowego podejścia do zagadnienia sygnalisty, ale jedynie w kontekście naruszeń, które podlegały stosowaniu tej ustawy. Propozycja ta wpisywała się w ogólny system odpowiedzialności podmiotów zbiorowych, ochrony sygnalistów jako mechanizmu prewencji naruszeń przez podmioty zbiorowe, a w dalszej kolejności była to ochrona procesowa osób zgłaszających naruszenia. Dodał, że prace nad ustawą uległy dyskontynuacji w związku z wyborami parlamentarnymi. Ich ponowienie wymaga wpisania do planu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Natomiast w międzyczasie zmienił się kontekst elementu, któremu miało służyć to rozwiązanie. Mianowicie na poziomie unijnym została przyjęta Dyrektywa o ochronie sygnalistów, która podlega implementacji przez państwa członkowskie. Posiada ona znacznie szerszy zakres niż ten wynikający z ustawy o podmiotach zbiorowych. Dodał, że państwa członkowskie będą musiały podjąć działania, aby wdrożyć mechanizmy ochrony sygnalistów wykraczające poza odpowiedzialność podmiotów zbiorowych. W związku z tym w chwili obecnej nawet w przypadku procedowania ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych część dotycząca sygnalistów nie miałaby już racji bytu. Dodał, że za prace implementacyjne nad Dyrektywą będzie odpowiadała prawdopodobnie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Dodał, że jeżeli instytucja zabezpieczenia procesowego jest postrzegana jako

element ochrony sygnalisty to miejscem uregulowania będą przepisy implementujące Dyrektywę.

Pani Ewa Kędzior, Ekspert NSZZ „Solidarność” zauważyła, że obok sygnalistów i związkowców występują inne grupy pracowników, których stosunek pracy podlega szczególnej ochronie. Dlatego warto zastanowić się nad uregulowaniem faktycznej ochrony stosunków pracy również na etapie postępowania procesowego cywilnego, które mogłoby odnosić się do wszystkich chronionych grup np. ochrona związana z rodzicielstwem.

Pan Minister Michał Wójcik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości zadeklarował, że jeżeli członkowie Zespołu przedstawią konkretną propozycję zmian to resort podda ją analizie pod kątem możliwości wdrożenia.

Pan Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu, NSZZ „Solidarność” powiedział, że po przeprowadzeniu dyskusji na posiedzeniu Zespół podejmie próbę przygotowania wspólnej propozycji zmian w prawie.

Następnie odbyła się dyskusja z udziałem pracowników i przedstawicieli firmy Castorama Polska i Genpact.

Podczas dyskusji **Pan Wojciech Kasprzyk, Przewodniczący Komisji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” przy Castorama Polska** oraz **Pan Karol Dwornik, NSZZ „Solidarność”, Genpact Kraków** przedstawili przykłady utrudniania działalności i zwalczania związków zawodowych przez pracodawców, w tym: jednostronna zmiana warunków pracy przez pracodawcę oraz zwolnienia dyscyplinarne działaczy związkowych bądź osób szczególnie chronionych np. za naruszanie dobrego imienia pracodawcy poprzez zamieszczanie wpisów na portalach społecznościowych.

Natomiast **Pan Sławomir Rogowiec, Dyrektor ds. Personalnych i Odpowiedzialności Społecznej, Castorama Polska** podkreślał, że firma Castorama Polska prowadzi regularny dialog z pracownikami od początku funkcjonowania na polskim rynku oraz działa w poszanowaniu prawa pracowników do zrzeszania się w związki zawodowe. Dodał, że Castorama Polska wyraża gotowość do rozmów ze związkami zawodowymi w celu rozwiązania zaistniałego konfliktu.

Pan Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stwierdził, że celem dzisiejszej dyskusji jest między innymi poszukiwanie wyjścia z obecnej sytuacji. Zasugerował, że można w ramach Zespołu przeprowadzić mediację, która

przyczyni się do rozwiązania sporu. Zapewnił, że jeżeli zaistnieje taka potrzeba Ministerstwo wyraża gotowość włączenia się do rozmów.

Pan Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu, NSZZ „Solidarność” zaproponował zorganizowanie spotkania poza Zespołem, w gronie przedstawicieli Castorama Polska, związków zawodowych działających przy Castorama Polska oraz udziale reprezentanta Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej celem rozwiązania obecnej sytuacji i doprowadzenia do zawarcia porozumienia. Dodał, że na kolejnym posiedzeniu Zespołu w marcu zostanie omówiona sprawa utrudniania działalności związkowej w firmie Genpact.

Pan Sławomir Rogowiec, Dyrektor ds. Personalnych i Odpowiedzialności Społecznej, Castorama Polska podziękował za inicjatywę. Dodał, że przedstawiciele Castorama Polska zwrócą się poprzez organizację pracodawców Rady do Przewodniczącego Zespołu.

Pan Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu, NSZZ „Solidarność” podsumował, że Zespół podejmie próbę wypracowania stanowiska dotyczącego zmian legislacyjnych. Dodał, że na kolejnych posiedzeniach zostaną rozpatrzone kolejne przypadki naruszeń prawa do zrzeszania się w związki zawodowe i ich działalności w zakładach pracy m.in. konflikt w firmie Genpact.

Ad 2.

Pani Barbara Surdykowska, Ekspert NSZZ „Solidarność” przedstawiła informację z realizacji zaleceń Grupy roboczej ds. europejskiego dialogu społecznego dotyczących włączenia RDS w Semestr Europejski. Grupa robocza przygotowała dla Prezydium RDS wariantowe rozwiązania dotyczące zaangażowania partnerów społecznych w proces Semestru Europejskiego. Jeden z tych wariantów został zaakceptowany przez Prezydium RDS. W ramach przyjętego rozwiązania wskazano na momenty związane z poszczególnymi etapami Semestru Europejskiego, w których Grupa ds. europejskiego dialogu społecznego przekazuje zalecenia do Prezydium RDS. Jeżeli Prezydium zaakceptuje zalecenia może skierować je do dalszego procedowania w Zespołach problemowych. Celem jest zwiększenie zaangażowania partnerów społecznych w Radzie Dialogu Społecznego w proces Semestru Europejskiego. W ramach pierwszych zaleceń Grupy roboczej dla Prezydium RDS-u wskazano, aby Prezydium RDS-u rozważyło wystąpienie do rządu RP o zajęcie stanowiska w odniesieniu do nowej formuły Semestru Europejskiego oraz podjęcie dyskusji na forum RDS-u na temat sposobu realizacji celów zrównoważonego rozwoju w Polsce z udziałem partnerów społecznych, w szczególności środowiskowych oraz działań RDS-u w tym obszarze.

Ad 3.

Pan Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” zaproponował by w harmonogramie prac Zespołu uwzględniono zorganizowanie posiedzenia po otrzymaniu zaleceń krajowych przygotowanych przez KE. Dodał, że na posiedzeniach będą poruszone kwestie dotyczące poprawy dialogu w zakładach pracy. Ponadto NSZZ „Solidarność” Solidarność proponuje dyskusję na temat uzupełnienia podstawy programowej nauczania w szkołach podstawowych o tematykę dialogu społecznego i partycypacji pracowniczej oraz wprowadzenia kursów z partycypacji pracowniczych na uczelniach wyższych. Następnie zwrócił się do członków Zespołu o ewentualne zgłaszanie dodatkowych tematów do programu prac.

Pan Marek Wałęskiewicz, Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego zaproponował by do programu prac włączyć dyskusję na temat:

- nowelizacji ustawy o Radzie Dialogu Społecznego oraz regulaminu Rady Dialogu Społecznego i Biura Rady Dialogu Społecznego,
- nowej ustawy o kasach zapomogowo-pożyczkowych,
- zmiany ustawy o radach pracowników,
- nowelizacji ustawy o związkach zawodowych,

Pan Mirosław Miara, NSZZ „Solidarność” zaproponował rozpoczęcie dyskusji o ponadzakładowych układach zbiorowych.

Pan Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” zasugerował by Zespół wspólnie z Współprzewodniczącymi Trójstronnymi Zespołów Branżowych dokonał oceny i analizy funkcjonowania dialogu branżowego.

Pan Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” wobec wyczerpania wszystkich punktów porządku obrad podziękował obecnym za przybycie i zamknął posiedzenie.

Wojciech Ilnicki

/-/

Przewodniczący Zespołu

.....

Sporządziła

Marlena Wiśniewska

Biuro Rady Dialogu Społecznego